

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus »Fejérmegyei Napló« a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására »Fejérmegyei Napló« cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márczius 6-án.

Előfizetési árak:
Egészévre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolvasó szerkesztő:
BILKEI FERENCZ.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: Rotter I., Weisz H. és Krausz V. tőzsdéjében.

A szemétdomb.

Bánffy báró szemétdombja még mindig nincs eltakarítva. Becsüljük Széll Kálmán miniszterelnök igyekezetét, melylyel a múlt század végéről fenmaradt, nem is kétes értékű és illatu »hagyományt« el-tisztogatni iparkodik, de úgy látjuk, hogy a mythologiai Herkules munkája csak gyermekjáték volt ahhoz a feladathoz képest, melyre Magyarország jelenlegi közéletének tisztogatásánál szükségünk van. Nem is csoda, ha egy ember erre képtelen. Egy egész társadalom összetartó munkásságára van itt szükség, hogy végre tisztaság legyen. Nem szólunk itt némely főszolgabirocskái tulságos buzgalmról, kik a bukott légkörében nevelkedve, nem akarják megérteni, hogy a járás első közigazgatási tisztviselőjének nem az a hivatása, hogy kormánypárti szavazatokat liferáljon.

Jól esik hinnünk, hogy a jog, törvény és igazság belügyminisztere meg fogja találni a módot arra, hogy e tulbuzgóságot a kellő határok közé szorítsa, ha másért nem, hát a saját tisztességes hírneve érdekében.

Itt a szemétdomb egyéb virágairól van szó. A »toll« egyes emberei még

A FEJÉRMEGYEI NAPLÓ TÁRCZAJA.

A nagymama.

Megsimogatta gyöngé, kissé rancias, apró kezeivel a kaméla és a róza bársony szirmai, eljegyzési csokromat, mely az első volt. Egyszerre lebbentek el ajkain, a mosoly és a sóhaj.

— Meg vagy elégedve kicsikém? Valószínű, hogy tekintetem kifejezte boldogságomat, mert nagymamám megölelt és így szólott:

Mily szépek ma szemeid!

Ugy hiszem, azt akarta mondani: Mily boldogságot áradoznak!

Nemde nagymama a te szemeid is így ragyogtak, mikor szép és vidám menyasszony valál — mondtam, miközben ezüstös hajfüteit végig simogattam.

— Nem oly boldog, mint te — felelé mosolygva. — Mert én nagyapáddal, aki nagyon jó ember, de sokkal idősebb mint én, érdekhá-zasságot kötöttem.

Mariská, tizenöt éves unokahugom, rózsaszíromhoz hasonló arcával, göndör, aranyos hajfürtjeivel és csintalan szemével, benjámini jogainál fogva, hízlegően hajlott a nagymama vállaira.

— Nagymama — így esdekelt — beszéld el nekünk . . . hiszen Ilonka férjhez megy és én az ő nyoszolyó: leánya leszek . . . beszéld el nekünk . . .

— Ugyan mit? — kérdé, odaadóan nagymamánk. Nem állhat ellent Mariska hízlegéseinek, eszébe jutván, hogy ő nem oly rég a térdein ringatta.

— Szivecskéd történetét nagymamám . . . új-jongott a becézett gyermek.

— Te nagyon szép lehettél! — folytató: —

mindig nem tudják levetkőzni azt a modort, azt a hirlapíró »ekölcset«, (canis a non canendo), melyet Magyarország legerkölcstelenebb politikai korszakában magukra szedtek. Ez akkor a kényérosztó, gárda izlésének teljes mértékben megfelelt s így legalább e tekintetben indokoltnak volt mondható. De . . . úgy hiszszük, ma már ez a kor, ez az irány tűnő félben van s épen azért, mint a tisztább levegőhöz szokott ember orrát, bennünket is kellemetlenül érint a múlt idők ezen parfümnek épen nem mondható illata.

Sajnos, hogy ebben épen nekünk székesfejérváriaknak, szent-István városa lakóinak van nagy részünk.

A »Székesfehérvár és Vidéke legutolsó számában F. L. jegy alatt »A rossz sáfár« czímmel egy oly hangu közlemény látott napvilágot, mely agresszív fellépésétől eltekintve, hangja, modora s a benne foglalt s a legnagyobb effronteriával világgá köpködött hazugságaival tulságosan emlékeztet a 90-es évek végén produkált »szellemi« termékekre.

Nem kutatjuk, mit tett, vagy mit nem tett Kalocsay Alán, Székesfejérvár országgyűlési képviselője a lefolyt öt évi ciklus alatt, sem azt, hogy mit kellett volna tennie. Mi is elmondottuk meg mások is

erről tárgyilagos véleményünket. De az ő nevének felémítése, az ő szereplésének bírálata és személyének támadása még nem elégséges ok arra, hogy a legszemen-szedettebb hazugságok és legotrombább rágalmak özönével traktáljuk egy város és megye jobb sorsra érdemes szabadelvű olvasó közönségét.

A »Magyar Szó« tónusára emlékeztet az az esetlén, gyüge emlegetése Tóth Aladár buzgó törvényhozói működésének, melyről, hiszszük, Tóth Aladár jóilését sérti leginkább. No de ez a cikknek még leg-szerényebb lóditása.

A legotrombább hazugságok, a régi szemétdomb e szépséges mákvirágai ott tenyésznek a legbujábbban, ahol Kalocsay megválasztásáról referál s a cikk köp-ködvén a következőképpen:

»A demagogia, a törvénytelen ta-natizálás, a vallás jelvényeinek kortes célokra való felhasználása kibuktatta Tóth Aladárt.«

Majd alább így folytatja: . . . (a jövő választásnál) *elkezdődniék megint az asztalon való prédikálás és kereszt-tek házhoz hurcolása, bünbocsánatok osztogatása*, stb. csúf dolog ez.

Hát biz ez csúf dolog t. spenót! Csúf, otromba hazudós és rágalom, me-

Nos, én felidézem alakod, amilyen volt, mielőtt hajfürteid megfehéredtek . . . rózsaszínű arc . . . kicsi, de formás termet . . . szeretetre méltó kéz és láb . . .

A nagymama egy kissé melán, bánatosan mosolygott. Kinyitott egy könyvet, melynek lapjai közt egy elszáradt fehér szegfű volt.

— Az annyi volna — így ümmögött — mintha e virágnak, mely itt aluszik, azt mondanád, hogy friss és illatos volt . . . Most kit érdekel?!

— Nagyon is érdekel, kedves nagymama . . . Oh, ne igyekezz kitérni kérdésem elől. Lehetetlen, hogy ily szemekkel és ily kicsi lábakkal szivecskédek ne lett volna története . . . Oh, csak egy rövid kis történetet! . . . Beszéld el nekünk most, hogy Ilonkát eljegyezték.

Nagymama egyetlen kérésünket sem tudja visszautasítani. Különbön gyanitom, hogy az eljegyzési csokor illatárja oly kábító és észbontó, hogy még a tisztelretémelő nagymama fejét is elkábíthatja.

— Tizenöt éves voltam — sóhajta.

— Gondoltam! — kiáltotta Mariska.

— Azt, hogy tizenöt éves voltam? — kérdé nagymama mosolyogva.

— Persze. Tizenöt éves a szivecské, mely úgy zakatolt: tik, tak . . . és a szerelem a maga történetével! Kérlek, folytatd! Nagymama már akkor minket elhagyott — utnak indul . . . amaz utnak indul, melyet ti jól ismertek . . . váltastok jegyet, hogy hová menjünk? A multba . . . Nagyon jó . . . Meg is érkeztünk . . . Oh, mily szép az emlékek világa!

Tizenöt éves voltam . . . ez mindent meg-magyaráz . . . És nekem is volt nagymamám, nagyon jó, nagyon öreg, csak egy kissé hajlott

és siket. Május hónap volt . . . ez a bájos hónap! Azt hiszem, akkor szebb volt, mint most . . . Vagy tán a szemeim meggyöngültek és nem látok úgy, mint akkor . . .

Május havában nagyanyámmal a mi ódon, kis falusi templomunkba mentünk . . . minden este mentem . . . Oh, Istenem! hol lészkelnek a kis amorettek! . . . Milyen gondtalanok és bohók is a tizenöt éves leányok! Mennyivel ájtatosabban imádkozom most! . . . Hogy rövid legyek — a nagymama itt kissé elpirult — az én boldogságom az egyik templomoszlop háta mögött rejtőzködött egy ifjú képmében . . . ész-revettem, hogy van valaki ott s valószínűleg május hatása alatt szeméink találkoztak . . . Tizenöt éves voltam én, ő husz . . . Kiolvastam a szeméből, hogy kedvesnek talál és erre úgy ki-pirultam, mint a földi eper . . . szeméim lesü-töttem, hogy a következő pillanatban újra rászö-gessem! . . . szivem oly gyorsan és hangosan vert, hogy — gondolom — ha nagymamám nem lett volna siket, meg is hallotta volna.

Minden este így történt . . . Oh boldogságos szűz Mária, mily szórakozott is volt imádságom ebben a hónapban oltárod előtt!

Midőn a templomból kiléptünk, lépteit hallottam a hátam mögött . . . nem mertem visszanezni . . . egy ismeretlen és édes zavar egészen elfogott. Egyik este, midőn már az utca merőben kiürült, ő halkán egy szép dallamot dudolt, melyet csupán nekem szánt, mely és élénk csengésű volt a hangja, az a dal lelkemben még most is visszazeng, bár szavait elfeledtem! De . . . várj csak . . . a refrénje . . . Igen emlékszem ez volt:

Az esti szellő azt — akarom — Szózatodat hozza el . . .

Mai lapunk 4 oldal.

lyekhez Székesfejérvár közönsége nincs hozzászokva. Ezek a virágok csak a Bánffy korszakban birtak létjogosultsággal, akkor is csak a kazárokkel telített főváros foghagymaszagú légkörében. Ma már nemcsak izléstelen az ilyen hazudozás, főleg egy nagyobb részt keresztény katolikus városban, de céltalan és együgyű is.

Hogy azonban a Sz. és V. a jelen alkalmal az egyszer nagy garral kihirdetett »nem reflektálás« bő köpenyében ne burkolózhassék, *kijelentjük, hogy irónyát, jelenlegi modorát a hírlapírói tisztességgel meg nem egyezőnek, fennebb citált állításait pedig egytől-egyetig hazugságnak és otromba utszéli ragalomnak tartjuk és jelentjük ki mindaddig, míg azokat vagy be nem bizonyítja, vagy ha hasábjain reflektálni nem akar, tőlünk sajtóbíróság úján elégtételt nem szerez.*

Gróf Zichy Jenőt pedig öszintén sajnáljuk, hogy jelöltségét egy »ilyen« ujság támogatja, mert személyét sokkal inkább tiszteljük, minthogy nevéhez a kerteskedés ilyenét eszközeit méltóknak tarthatnók.

Egyébként a tisztességes társadalomnak is van az ilyen harcmódbra beleszólása. Azt mondják, minden közönségnek olyan sajtója van, a milyent megérdemel. Mi nem tartjuk olyannak a Sz. és V. olvasóközönségét, hogy ilyen lapot érdemeljen. De ha nem illet érdemel, tegyen róla, hogy különbet kapjon.

A Bánffy szemétdombját mindnyájunknak tisztogatnunk kell, mert Széll Kálmán csak *egy* Herkules!

Nyitra-Bajna.

Több oldalról érkezett felhívásnak tesztek eleget, midőn e lapok hasábjain felelek mindazoknak, akik a magyar iskola-testvérek sorsa iránt melegen érdeklődnek.

Nagymama itt énekelni kezdett gyöngé hangocskáján, mely a távoli visszhanghoz hasonlított s a mely a szívembe hatolt. Szemeim önkéntelenül könybe lábbadtak.

— Nagymama! — kérde Mariska naivul. — Szivecskéd története talán elröppent? Be kár!

— Igen, gyermekem, szívem története május végéig véget ért.

Midőn atyus fölfedezte az első tiszteletteljes szerelmes levelet, melyet ismeretlen imádom küldött s melyben családjáról adott felvilágosítást és megkérte kezemet, válasz helyett apa visszaküldötte . . . hisz ő szegény volt! De mikor apa felbontotta a levelet, egy balszamos illatú fehér szegfű hullott a földre, melyet én anélkül, hogy apus észrevette volna, kebelemben rejtettem.

Ime, itt van ama szegfű, amely felett — e könyvben pihenve — ötven év repült el észrevétlenül . . . E szegfű — gondolhatjátok — előttem már azert is olyan nagyon becses, mert eszembe juttatja ifjúságomat! . . .

Nagymama lecsüggeszté fejét, becsukta szemeit . . . elmúlt ifjúságáról álmadozott.

Mariska és én meghatva és mintegy meglepette elhallgattunk, érezvén a régmúlt idők lehellétét éltünk tavaszán.

Nagymama egyszerre csak hirtelen felkapta fejét, már szinte szigorú volt a tekintete és egy elkésett mosolyt nyomott el ajkain.

— Ej, gyermekek! most veszem észre, hogy kihoztatok a sodromból . . .

Mit is el nem mesélhetnek az ily bolondos kis hamisak a nagymamával! . . .

— Nem, nagymama — oda suttam — csak arról az időről beszélgetnél velünk, mikor ez a megsárgult szegfű — friss és balszamos volt . . .

Ezt az eléggé nem dicsérhető férfiársulatot La Salle szent János alapította 200 évvel ezelőtt Franciaországban, s tagjai arra vállalkoztak, hogy a legszegényebb munkás néposztály elhagyott, elárvult férfi-gyermekeit gondozás alá vegye, tanítsa; nevelje, s így az állam- és egyháznak egyaránt hasznos polgárokat adjon.

Minden államban felismerték e mondhatnám ideális, eszmék megvalósítására törekvő társulatot és szívesen ölelték keblükre. Magyarországon már 3 helyen vezetnek fiú-iskolákat és pedig Csornán, Budapesten és Ürményben. Ez utóbbi helyen a fiúk tanításán és nevelésén kívül a kántori teendőket is végzik.

Ha a keresztény iskola-testvérek-társulata csak a népiskolákkal és kántori teendőkkel foglalkoznék is, már is fel kellene azt karolnunk, mert hisz hitközségeinkben a csekély fizetésért, ha általi segélylyel kapunk is tanítóit, de kántort semmiesetre sem fogunk kapni; de, mint már fentebb említém, a fiú-gyermekek nevelését az óvodától fogva vezetik mindaddig, míg a tudomány, vagy kézmű-ipar téren kifejlődött, megizmosodott megbízható, teherviselésre képes polgárt nem adnak az államban.

A keresztény iskola-testvérek ezen emberfeletti fáradságát tisztán felebaráti szeretetből, Istenért teszik, egész életüket a szent ügynek áldozzák, s ha gyenge testük az emberfeletti munkavégzésben lankadni kezd, a legméltóságosabb Oltárszentségben keresnek és találnak vigasztalást és új erőt s feledhetlen jellemes életükkel mint tűzszlop állanak és világítják be azt az utat, amelyen a jók bizott tanítványainak haladni kell, hogy a társadalomnak hasznavehető tagjai legyenek.

A társadalom hálás is a keresztény iskola-testvérek iránt, mert az összes ismert világrészen, ahol csak házaik vannak, azok mind közadokozásból jöttek létre.

Jelenleg Franciaországban 1141 házuk van, amelyekben 10519 iskola-testvér működik áldásosan. Belgiumban 56 ház 746 testvérrel, Olaszországban 24 ház 338 testvérrel, Ausztria- és Németországban 20 ház 377 iskola-testvérrel, Spanyolországban 43 ház 330 testvérrel, Északamerikában 128 ház 1482 testvérrel, Délamerikában 23 ház 208 testvérrel, Algírban 11 ház 143 testvérrel, Chinában 3 ház 50 testvérrel, Indiában 8 ház 95 testvérrel, az egyesült szigeteken 42 ház 545 testvérrel. Az iskola-testvérek száma ezek után mintegy 15 ezer, az iskola-testvérjelöltek pedig mintegy 5000-re tehető.

Mi természetesebb tehát, minthogy édes hazánkban is megindult a mozgalom s e címen »A magyar keresztény iskola-testvérek képző és segélyező országos egyesület« társulata van alakulóban, melynek alapszabály-tervezetét gróf Feltich Pál ö Méltósága elnöklété alatt egy szűkebb körű bizottság már ki is dolgozta és ez év őszén fogja a fővárosban közgyűlés elé terjeszteni. Ez az egyesület vállalkozik arra, hogy a magyar keresztény iskola-testvéreknek (Schulbruder) édes hazánkban anyaegyházat létesítsen, s anyagi szükségleteiről gondoskodjék anélkül, hogy az iskola-testvérek beléletét és intézményeiket a legkevésbé is érintené. Az e célra alapítványok, tagsági díjak, adományok és hagyományokból stb. befolyó pénzek jól elhelyezett tőkét képeznek, mely gazdagon fog kamatozni a nemzetnek azáltal, hogy a szakmájukkal hivatásszerűleg foglalkozó magyar iskola-testvérek az ismerettel, a tudomány- és munkaszeretettel az édes haza szeretetét is beoltják tanítványaik lelkébe, s így az állam- és egyháza egyaránt hasznos polgárokat nevelnek, akikre a korona minden viszonyok között bizton támaszkodhatik.

Örömemre szolgál azt is az érdeklődők tudomására hozni, hogy a magyar keresztény iskola-testvérek első anyaháza már meg is van véve Nyitra-Bajnán. Nagy-Tapolcsánytól jól gondozott országot vezet oda s kocsin $\frac{3}{4}$ óra alatt lehet az utat megtenni. Maga az emeletes épület 28 teremmel és szobával 4 hold területen fekszik, melyet Nyitra vármegye a régebbi időben katonakórháznak építtetett, de az utóbbi évtizedekben a m. kir. állami méntelep volt benne elhelyezve. A kincstár két nagy istállóval és két nyílt lovardával szaporította az épületek számát.

A két fiúiskola átalakítási költsége, valamint három iskola-testvér berendezési és főtartási

költségei Nyitra-Bajna hitközséget illeti, s miután a hitközség szegény, s aligha képes fedezni a felszaporodott költséget, fordult a jó Boll János plebános ur több lapban a jósvivü nagyközönséghez, hogy a hitközsége térhén könyöradományokkal könnyítsen. A többi berendezési és átalakítási költségek, valamint a tanárok fizetése és a magyar iskola-testvérek jelöltekének kiképzési költségei a magyar iskolatestvéreket képző és segélyező egyesület terhét képezik.

Főlvételre eddig 10 magyar fiú jelentkezett, a mi kezdetnek nagyon szép s ezek közül hatnak eltartási költségeire már fedezet is van.

E helyen el nem mulasztatom mélyen átértett hálának és köszönetemnek kifejezést adni azon 20,000 korona kegyes alapítványt, amelyet Blümmelhuber Ferenc, esztergomi praelatus-kanonok ur ö méltósága tett le, s melynek kamatai magyar ifjaknak iskola-testvérekké történendő kiképzésére fordítandók. Hasonló hálával és köszönettel adozom a kalocsai érsek ö excellenciájának, aki egy az iskola-testvérek kötelékébe lépett kalocsai fiuért évenként 200 koronát fizet. Forró köszönetet mondok a nyitrai megyés püspök ur ö méltóságának is, aki ez évre egy magyar ifju költségei fedezésére 400 koronát volt kegyes kiutalványozni.

Ha a jó Isten is úgy akarja, akkor Nyitra-Bajnán a magyar keresztény iskola-testvérek anyaházát folyó év szeptember 15-én Isten nevében megnyitjuk.

Ha igazán szeretjük édes hazánkat s igazán szívünkön fekszik annak jövő boldogsága, úgy minden megtakarított és nélkülözhető filléreinket hozzuk a haza oltárára és lépünk a magyar keresztény iskola-testvérek képző- és segélyező egyesület tagjai közé. Nincs az az ember széles e hazában, a ki egy koronát ne volna képes, mint tagsági díjat, a haza oltárára hozni, s ha mindenki hazafiai kötelességének ismeri, hogy legalább egy koronával tagja legyen az egyesületnek, úgy a szép cél megvalósítása csak rövid idő kérdése.

A tagok számától és áldozatkészségétől függ tehát, hogy a magyar iskola-testvérek áldásos működése édes hazánkban minél tagabb mederben, minél előbb kezdetét vegye.

Alapszabálytervezetét és belépési nyilatkozatot megkeresésre azonnal bárkinél küld

Ürmény, (Nyitra m.) 1901. augusztus hó.

Dr. Tóth Károly,
uradalmi orvos.

UJDONSÁGOK.

— **Kunze Frigyes.** Ugy katonai, mint polgári körökben nagy részvétet kelt a gyászhir, mely váratlanul érkezett Bodaikról. Egy jeles katona, gondos családapá, kedves jó barát, városunk társadalmi életének egykori agilis tagja költözött el az élők sorából. **Kunze Frigyes** dzsidás alezredes már évekkal ezelőtt súlyos lábajza miatt kénytelen volt elhagyni a tényleges katonai szolgálatot s nem vágyott s mégis megérdemelt nyugodalomba vonulni. Azóta hazai és külföldi fürdőkben keresett enyhítést és gyógyulást s ha az előbbi időről-időre be is következett, a teljes gyógyulás reményéről már évekkal ezelőtt végkép le kellett mondania. Az idén úgy husvét táján ismét felkereste régi üdülőhelyét, Bodaikot, ott házat vett s végleg megtelepedett. Lát-szólag jól érezte magát a hajlott koru, 66 éves katona és senki sem gondolta, hogy oly közel áll a sirhoz. Tegnap este még jóüzien vacsorált nejevel, vacsora után pedig karosszékekben üldögélve beszélgetett. Ugy 8 óra tájban megegyeszer szolt a gondosan ápoló, hü hitveshez: „Cilikém, jöjj ide egy kicsit!” — mondotta s aztán a nélkül, hogy többet mondott volna, lehanyatlott székén s

visszaadta lelkét Teremtőjének. A gyorsan előhívott orvos már csak a szívszélhűdés következtében beállott halált konstatálhatta.

A család ez alkalommal a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Kunze Frigyesné szül. Rötting Cecília úgy a maga, mint az elhunytak gyermekei Valéria, férj. csikszentimrei Csató Ferencné és Gusztáv, valamint az alólt rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelenti a felejthetetlen jó férj, apa és sógnak *Kunze* Frigyes ur, a csász. és kir. vit. uhlánus ezred nyugalmazott alezredesének 1901. évi szeptember hó 4-én este 8¼ órakor váratlanul bekövetkezett gyászos elhunytát. A drága halottnak kihúzott tetemei hó 6-án d. u. 6 órakor fognak a róm. kath. vallás szertartásai szerint bszentelgetni és a bodajki róm. kath. temetőben nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig f. hó 7-én reggel 8 órakor mutatattik be a Mindenhatónak a bodajki róm. kath. templomban. Csikszentimrei Csató Gusztika, unokája. Kunze Károly nyug. cs. és kir. vadászőrhadnagy mint testvér, ennek leánya: Kunze Antonia férj. Andreics Jánosné és férje Andreics János bányavezető s ezek gyermekei. Özv. Rédl Gézané szül. Rötting Eleonóra, Zoltán, Ida és Pista gyermekeivel, Rötting Cecília, Rötting Josefín sógnói.

— **Az iskolai év kezdete.** A borongós őszi idő beálltával néptelen lett a szőlőhegy, a családok lassanként behúzódtak a városba s hogy a fürdő-idény is végre járt, a nyári ehanguságot némi élénkség váltotta fel, a mi ruost á tanév kezdetén tetemesen fokozódott. Kis diákok apró kézi táskával, nagy diákok hatalmas könyvcsomóval újra bevonultak a tudomány csarnokába, hogy két havi boldog pihenő után az iskola porával együtt magukba szívják a tudományt és erkölcsöt, hogy növekedjenek testben és lélekben egyaránt. És felemelkedik száz és száz, ezer és ezer lélek az Ur számolyához, felhangzik a nemzet reményeinek ajkán a könyörgő ének: Jöjj el Szentlélek Úr Isten . . .! Könyörögjünk mi is, a kik már az élet iskolájában küzdünk, az ifjakkal együtt, hogy a nemzet, mely nyomunkba lép, egy erejében és erkölcsében megizmosodott társadalomnak legyen szívében és lélekben, hitben és tudományban megédzett harcosa.

— **Eljegyzés.** *Kniesner* Gyula pénzügyi tisztviselő eljegyezte *Csekő* Cyula helybeli ügyvéd szép és kedves leányát, *Jólan*t.

— **A város vagyona bitangóságban.** Köztudomású dolog, hogy a katonai csapatkőház tágas udvarát nemrégiben a katonai hatóság kértére a város 7—800 frt. költséggel kavicsoztatta. Az idén ez a kavicsos udvar nem tetszett katonáéknak, a városi hatóság tehát elhordatta onnan a már széthintett s földdel összekevert kavicsot s a város különböző részein lerakatta. Ez a kavics itt is, amott is bitangóságban van, de leginkább közpréda a vásártéren, a honnan, mint halljuk, *Reitmann* szikvizgyáros, de meg mások is annyit és annyiszor visznek, a mennyi és a mennyiszor szükséges. Ugy látszik, a mi városunkban minden szabad, minden meg s a hatóság a béke érdekében szemet huny az ilyen dolgok láttára. Igen szívesen vennők, ha *Winkler* Vilmos városi főmérnök hivatali kötelemének tudatában megtenné a szükséges lépéseket ezen ügyben is, nehogy a hatóság jogindulatu túrelme jogot egyeseknek a jogtalanságra. Annál is inkább óhajtott volna ez, mert tudunkkal ezen ügyben eddig hivatali eljárás folyamatban nincs.

— **Szüreti multságok.** A székesfehérvári déli vasúti műhely daleyessület tagjai f. hó 29-én *Tremkő* Ferenc vendéglőjében táncoc egybekötött szüreti ünnepélyt rendeznek, melyre a meghívók a jövő hét folyamán bocsájtának ki. — A székesfehérvári iparos ifjuság önképzőköre f. hó 22-én a *Fehér* bárány vendéglőben világópóstával egybekötött szüreti multságot rendez. Kezdete este 8 órakor. Belépti díj: Személyjegy 1 korona, családjegy 1 kor. 60 fillér.

— **Névváltoztatás.** Klein Eleonóra baracsi illetőségű, enyingi lakos vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel *Kotrbai*-ra változtatta.

— **A szőlők veszedelme.** Szinte alig van hónap, hogy újabb betegség ne bántaná szőlőinket. Gyors egymásutánban filoxera, peronospora, lisztharmat, mész-harmat pusztította szőlőinket, a mit pedig még e betegségek megkíméltek, jég, fagy tett részben vagy egészen tönkre. Az utóbbi időben újabb baj jelentkezik, rothadásnak indult a szépen fejlődő gyümölcs s ha a jelenlegi esős időjárás hamarosan jobbra nem fordul, ha még legalább két hétig melegt nem kap a szőlő, korai szüretre kell számítanunk, a mi nagy kár lenne szőlősgazdáinkra, mert úgy mennyiség, mint minőség tekintetében rosszabb volna bortertermésünk az eddigienél.

— **Közbiztonság a vidéken.** Blaha János csákvári lakosnak a község egyik legelőnkebb helyén van a korcsmája és szatócsüzlete és épen azért feltűnő, hogy a betöréses lopásról, mely mult hó 28-án történt senki sem tudott. Az utca felőli ablak erős vasröszolatát feszítették le a tettesek, azon át hatoltak a korcsmaszobába s onnan, miután az asztalfiókot is felfeszítették, 28 korona készpénzt elvittek. A tettesek aligha végezték munkájukat teljes nyugalommal, mert a szobában maradt egy erős vasdorong, a mely bünyjel valószínűleg nyomra vezet az erélyesen nyomozó csendőröket. A gyanu a cigányokat terheli, a kik az utóbbi időben az egész megye területén nagyon sokat halatnak magukról.

— **Hirtelen halál.** Halász András 46 éves, Vendel-utca 5. sz. alatti lakos tegnap délután *Gabrovits* Imre helybeli lakos társaságában kiment *Bárán*dra egy szekér szalmáért. Meg is rakodtak s utnak indultak hazafelé. Már a János futási tanyá mellett haladtak, mikor *Gabrovits* elmaradt a kocsiól s mire azt utólérte, Halászt halva találta. *Gabrovits* jelentést tett a rendőrségnek, a honnan Sulyok ügyeleti szolgálatot teljesítő rendőrbiztos a helyszínre ment s a hullát a városi hullaházba szállította. Az orvosrendőri vizsgálat szerint a hirtelen halált szívszélhűdés okozta.

— **Utóállítás.** A vármegye és város területén az elkésett állításkötelesek a városok nagyteremben ma kerültek a sorozóbizottság elé. Mintegy negyven állításkötelesek jelentkezett ez alkalommal, a kik közül tizenketten találtak alkalmasnak fegyveres szolgálattételre.

— **A mi kofáink.** Sokszor esett már szó a lapok hasábjain a fehérvári kofák erkölcséről s arról a reprodukálhatatlan szótárról, a melyből társalgásukhoz a szavakat veszik. Ma reggel 8 óra tájban, épen mikor a városház sarkán a belvárosi iskolás gyermekek templomba vonulását várták sokan, csete-páté keletkezett a két átelleni sarkon áruló kofa között s inscenirotak hamarjában olyan jelenetet, a melyet senki sem nézett illetve hallgatott végig szívesen. Káromkodás, trágár kifejezések egymást érték a nélkül, hogy valaki zavarni merte volna társalgásukat. Talán nem ártana őket egy kis szelid intelemben részeseíteni?!

— **A Duna tilka.** *Rehus* József duna-adonyi molnár a napokban egy 30—40 évesnek látszó férfi hulláját fogta ki a dunából. A hullán kék zubbony, fekete nadrág volt, ingében 48, labravalójában 503 számok és H. S. betűk vannak. Az orvosrendőri vizsgálat szerint a hulla, melyen külerőszak nyomai nem található, 6—8 nap óta lehetett a vízben. Némelyek a férfiburát *Müller* András herceglalvai lakost vélik felsmerni, ez azonban még hivatalból nem konstatáltatott.

— **Rossz hírünk jár Vas megyében.** Havranek József polgármesterhez érkezett az alábbi, eredeti szövegében közzét levél, a mely szerint ugyancsak szegény hire van a mi megyénknek és városunknak. A polgármester megadta rá a választ, mely bizonyára ki fogja ábrándítani a jó reménységben ringó atyafit, a ki az újságban olvasta, hogy a mi megyénkben sok a marha és nagy a szárazság. Beszéljen a levél:

Tisztelettel kérem a bíró urat és tudatom vele hogy az újságból olvastam hogy nálók Fehér megyében és Székesfehérváron ol nagy szárazság van hogy Minden kivan egve nincs semi hogy Marhájakat és magokat eltarhasák kérem azért bíró urat hogy tudasa azon köségekben és Városban azt hogy halottam és olvastam az újságból azt, hogy a Marhájakat kiadnák felében bérben a ki a télből kitartaná fele Marhát nekiadnák én biztosítom ara hogy nálunk Vas megyében mind Rába Gyarmaton lesz hele elég marhának en is elfogadok tizenkét darabot csak küldjenek felében elfogadom és le szünk töben is hozzá ha meg kapja ezen levelet legyen szives Minél elől inni vizsa ha küldenek is vagy nem is az átrést is küldje Meg mert nem tudom hogy kól inni ezal Maradok alszolgálja Isten vele.

Fülöp Vince Rába Gyarmati u. p. Rába Rátót vasmege de a marhákat Szengothárti ál-másra vagy pedig a Csákányi álomásra kól külden

— **Kanyaró.** Szabolcs-Felső-Cikolán a gyermekek közt szórványosan fellépett a kanyaró. Ha a betegedési esetek az eddigienél nagyobb arányban jelentkeznek, a gyermekek az iskolalátogatástól eltiltatnak.

— **Az utca szemetei.** Fenyő Béláné helybeli lakos, mint ilyen azonban *bejelentett* lakással nem bír s így közelebbi meghatározásul csak annyit mondhatunk, hogy még ifju és fess menyecske, a ki felett az alábbi ügyből kifolyólag csak azért csodálkozunk, mert utazónak lévén felesége, mégis *Megyeri* Juliskával, egy szokatlanul diszbe öltözött, csak a közel multban még örömházi, kalapos szakácsnéval sétáját esős időben is este 8 óra után végzi. Egy kissé merész dolog biz ez, s hogy mennyire nem ajánlatos, épen Fenyőné esete igazolja. Hogy a mi fő-utcánknak megvannak az állandó erkölcsi fekélyei, azt mindenki tudja; hogy ezek az erkölcselenség posványában a vakmerő szemtelenséget a legmesszebbmőn hártárg gyakorolják, az kétségtelen. Hisz tisztességes nő már a kora esti órákban sem mehet végig a Nádor-utcán, hogy ennek a szemét népnek arcpirító megjegyzéseit ne volna kénytelen végig szenvedni. És csodálatos, hogy a férfi bűnös idők multval magába száll s a javulásnak többé-kevésbé jelét adja, a nő azonban, ha a munkátlanság mellett az erkölcselenség fertőjébe jut, nincs többé ereje lábra állni s szemérem nélküli gyengeségének tudatában csak a rendőrséget féli, nincs előtte becület, érnny, melyet bemockítani képes nem volna. Három ilyen jómádr tette tegnap este is a fő-utca levegőjét büzhödté s Fenyőné nem ijedt meg töle még 8 óra után sem, de meg is bánta. *Szentes* Erzsébet, *Óri* Róza és még egy harmadik állítólag azért, mert konkurrensükre vélték akadni, megtámadták Fenyőné, alaposan felképejték, sőt egy esernyő is eltörött a hátán. És mindzt végignézte szólanul, mosolyogva néhány fiatalember, a magyar nyelvesség lovagias érenyeinek bizony szegényére. Egy rendőr még a tusa folyamán a helyszínén termett s *Szentes* Erzsébet még tegnap este jól ismert helyére, a dutyiba került. A másik kettőt is úzóbe vették a rendőrök s talán azok sem szabadulnak, ha valami *Steiner* nevű közös hadseregbeli baka ki nem szabadítja a rendőrnök segédkező néhány civil ember kezéből. El is tüntek aztán az est sűrű ködében. Vigasztaljon bennünket az a tudat, hogy legalább néhány hónapig nem látjuk szabadon ezeket a penészvirágokat.

— **Czimbalom tanítványokat alapos oktatásra elfogad előnyös feltételek mellett Gindl Ödönné Jókai-utca 9. sz. a.**

Levél a szerkesztőhöz.

A postával a következő levelet kaptuk, melyet olvasóink szabad ítéletére közlésünk. Meltóztassék kinek-kinek annak rendje és módja szerint összehírdni, mi szabad teret engedünk rá.

M. t. szerk. Ur!

Tartózkodási helyem Kopaszhegy, nevem Motoszky Mirkó, ezen név és cím alatt kérem b. választát a szerkesztői izenetekben.

A sóstó ózondús berkeiben csicsergő Tinódivál ugyancsak emberül elhánt, de úgy veszem észre, hogy a kritika nem volt teljes. — T. Szerk. Ur! nagy a gyanúm, hogy ön nem ismeri a 13 kötetes versben irt regényt, melynek címe: »A felfofozott segéd jegyző vagy az elromlott Wecker óra.« Pedig kár hogy nem ismeri, mert akkor az ál Tinódi szemébe vághatta volna, hogy plagiannot követett el... de Schwamm darüber.

Küldök én önnek sokkal szebbet, sokkal jobbat s ami fő újabbat, s megsugom, hogy »Letört georgina bimbó« című Népdal gyűjteményem teljesen készen várja a sajtót.

(Mi azt hisszük, hogy a sajtó nem várja se epedve se készen a »Letört georginát.«)

Mutatványul vagyok bátor néhányat rendelkezésére bocsájani.

I. Kiugrott a kis kutya az ablakon,
Utánna is szaladtam a grádicson,
Hej kis kutya ha te elbajsz engem már,
Bús szivecském is leszakad most mingyár.

II. Magas fán terem a héber körte,
Egy kis lány utánna magát törte,
Nem tehetek róla, hogyha el nem érte,
Pedig én engemet egész vérig sérte.

III. Jó földben terem a krumpli,
Meglennéklett nálatok a benzli,
Érett som, kinyílt mák, kukoricza,
Akkor jó, ha szalvéta alatt párologa.

Kijelentem, hogy a tisztelet díjat levélben természetesen pecsételt levélben megküldheti. Mivel különféle művekkel szolgálhatok. Ajánlani merem a verses termékek közül:

A kerekes sipládát (Óda.)

A nyírott farkú hókát (Ballada) s a

Ketté tört cigarettát (Elegia.)

De ezen érdekes termékek tisztelet díját előre kérem körmői sárga csikók alakjában megküldeni, s kijelentem, hogy úgy a most beküldött népdalaim és közeljövőben beküldendő egyéb irodalmi műveimnek idegen nyelvre való lefordítási jogát magamnak feltétlenül fenntartom.

Kopaszhegy, 1901. aug. 28.

Kiváló tiszteltje

Motoszky Mirkó,
universális költő.

Erre mi szerkesztői izenetképen annyit felülünk, hogy a próféta növelje nagyra, drága Motoszky Miklós universális költő úr, az ön szakálát és árnyékát. Hogy az ön méltó riválisa: Tinódy úr mit fog ezekre szólani, azt — úgy gondoljuk — rövid idő múlva meg fogja tudni, mert ne tessék hinni, hogy az ő költői ere bedugult. A mi a körmői sárga csikókat illeti, beszélünk már egy lökereskedővel.

Nyilttér.*

Nyilatkozat

A »Székesfehérvár és Vidéke«, a »Székesfehérvári Hírlap«, egy a »Székesfehérvári Friss Újság« különféle címen és a valóságnak meg nem felelőleg hozták a mult hó 28-án vendéglőmben lefolyt verekedést; alulirt köteleességemnek tartom úgy az igazság, mint a jelen voltak érdekében is az eseményt a valóságnak megfelelőleg következőkép előadni:

Antal Antal, Antal Ferenc, Antal János, Antal Ignác, Fekete István, Fekete József, Per. Nagy József vendéglőmbé betértek, ott borozás közben barátságosan beszélgettek, midőn Kovács Ignác, ki vendéglőmből összeférhetetlen és veszedő természete miatt ki volt tiltva, Zágor János bérkocsissal belépet. Antal Antal tudva azt, hogy Kovács vendéglőmből ki van tiltva, kért, hogy engedjem meg, hogy a vendéglőben maradhasson, de Kovács Ignác engem maga is megkért, mire

én kijelenttem, hogy ha tisztességesen viseli magát, úgy helyet foglalhat. Ezek után Kovács Zágor társaságában egy asztalhoz leült és egy liter bort kértek; — alig ültek azonban pár percig, midőn Kovács Ignác a fentebb felsorolt és külön asztalnál ülő vendégeket egyenként és összesen a legbrutálisabb kifejezésekkel sértegette, kik már tovább a durva sértegetéseket nem tűrhették, őt rendre utasították, én pedig a vendéglő elhagyására szólítottam fel. Kovács azonban a helyett, hogy távozott volna, még ingerültebb és durvább kifejezésekkel illette a társaságot. Antal Antal, ki már a durva sértegetést tovább nem tűrhette, felkelt, hogy őt eltávolítsa, ennek Kovács ellenszégülvén, Antal Antal őt megfogva a vendéglőből küllebbíteni akarta, mire Fekete József dühösen Antal Antalra rohant, őt hátulról átfogva, a földre teperte. Antal Antal felugorván Fekete Józsefet kérdőre vonni akarta, mire Fekete József ismét Antal Antalnak ugrott és dulakodás közben ismét földhöz teperte, mire alulirt vendéglős és Per. Nagy József a dulakodókat szétválasztottuk. Antal Antal asztalához leült, Fekete Józsefet azonban átfogva tartottuk és kereltük, hogy ne indulatoskodjék, Fekete József kezekből kiszabadulva, székeket kapott fel és mindenkit agyonveréssel fenyegetett, a székeket tőle elvéve, egyenesen Antal Antalhoz ugrott, azt torkon ragadva fojtogatta. Ekkor oly nagy zavar támadt, hogy határozottan nem tudható, kitől kapta Fekete József az ütést, csakis azt láttam, hogy a fejét a vér elborította, de különben hiszem, hogy az illető, ki az ütést adta, a bíróság előtt őszin.: vallomást tesz. Egyébként is, hogy Fekete Józsefet ki ütötte meg, arról utólag tudomást szereztem.

Köteleességemnek tartom végül kijelenteni, hogy Antal Ferenc városi bizottsági tag sem a

szóvitában, sem a dulakodásban részt nem vett, annak csak néma szemlélője volt.

Székesfehérvár, 1901. szeptember 4-én.

Langmáhr István,
vendéglős.

* E rovatban közölttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Piaci árak.

1901. Szept. 5.

Buza	14.30.—14.70.
Rozs	12.40.—13.—
Arpa	11.50.—12.60.
Zab	12.—12.70.
Tengeri	11.20.—

A forgalom élénk.

A közeledő évadra ajánlok

**I. rendű koksztot,
tatai darabos szenet,
tojás-brikettet**

(sajtolt szenet)

és tüzfát

helyben a vasuti raktáromban,
vagy waggonszámra bármely állomásra,
legjutányosabb áron.

WEISZ JÓZSEF

a tatai szénbányák képviselője.

SZÉKESFEJÉRVÁR,

Lakatos-utca 2. szám alatt.

Képviselő-választási

**ZÁSZLÓK ÉS JELVÉNYEK
rendkívül olcsó árakon
Knazovitzky Bélanál
Székesfehérvárott, Nádor-utca.**

BERNSTEIN ÉS KÁLDOR

TÜZIFA-, KÖSZÉN- ÉS COAX ÜZLETE.

Tisztelettel értesitem az érdeklődőket, hogy mai naptól kezdve elfogadok előjegyzéseket egyes társaságok alakítására úgy

közönséges **KÖSZÉN**, mint

... **POROSZ-SZÉN** és ...

COAX-RA wagononkénti szállítással **jutányosabb** árban.

Levelező-lapon történt meghívásra szívesen szolgálok személyesen is fölvilágosítással.

Tisztelettel **BALOG LIPÓT** Háltér 2. sz.

Hirdetések felvételnek kiadóhivatalunkban
(Szent-István-tér 1. szám)
jutányos áron.

Nyomatott Számmer Imre könyvnyomdai intézetében, Székesfehérvárott.